

LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESEEN TYÖTTÖMIEN PALKKAAMISEKSI VANHUKSIA ULKOILUTTAMAAN

Yhtymähallitus 25.9.2018 § 102

Taustaa

Pornaisten valtuusto on lähettänyt 14.5.2018 valtuuston kokouksessa hyväksytyn valtuustoaloitteen ”Työttömien palkkaamiseksi vanhuksia ulkoiluttamaan” Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymälle lausunnon antamista varten.

Aloitteen sisältö

Aloitteessa tuodaan esiin käsitys paikallisen hoivayksikön vähäisistä hoitajaresursseista ja heidän työkiireistään. Aloitteessa myös muistutetaan jokaisen ikäihmisen oikeudesta ulkoilla päivittäin. Ikäihmiset eivät pääse omin avuin sisältä ulos ja siksi aloitteessa ehdotetaan, että kunta palkkaa työttömiä auttamaan ikäihmisiä päivittäisen ulkoilun toteuttamisessa. Lausunnossa edellytetään, että työtä tarjottaisiin vähintään aktiivimallin minimivaatimuksen verran ja, että työllistäminen koskisi myös velvoitetyöllistettäviä. Työttömien aktivointi nähdään mahdollisuutena hillitä toimeentulokustannuksia.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän näkökulma

Pornaisten kunnan valtuustoaloite huomioi kaksi tärkeää kohderyhmää – niin työttömät kuin ikäihmiset. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymällä on vuoden 2019 alusta alkaen tuottamisvastuullaan Pornaisten kunnan alueen sote-palvelut. Pornaisten kunnalla taas on huomattavan suuri kustannusvastuu työttömän ihmisen työllistämisestä ja työttömyyskorvauksissa, jolloin korvausvastuun suuruus riippuu työttömyyden kestosta. Toisaalta työttömyyden pitkittyessä kunnalle aiheutuu usein välillisiä kustannuksia, jotka näyttäytyvät myös muissa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksissa eikä vain toimeentulotuessa.

Työttömien osalta viimeaikaiset aktivointitoimenpiteet ovat lisänneet työttömien haakeutumista takaisin työelämään. Toisaalta työttömien aktivointitarve on havahduttanut miettimään entistä tarkemmin millaisia töitä ei huomata tai ei ehditä tehdä. Aloitteessa ehdotetaan, että työttömiä voitaisiin palkata ulkoiluttamaan vanhuksia Aurinkomäessä ja vanhusten kotona. Ehdotus on tarpeellinen ja hyödyllinen työ sekä ikäihmisen että työttömien näkökulmasta eli sikäli kaikin puolin kannatettava. Ikäihmisten ulkoiluttaminen toimii tänä päivänä hyvin paljon omaisten ja vapaaehtoisten voimin. Kaikilla ikäihmisillä, jotka asuvat erilaisissa asumis- ja hoivayksiköissä sekä kotihoidon avun turvin kotona, ei ole omaisia, läheisiä tai vapaaehtoisia ihmisiä apunaan.

Ikäihmisten ulkoilun toteuttaminen edellyttää jossain määrin perehdytys- ja työjohtoresurssin käyttöä. Ikäihmisten ulkoilua ei voi toteuttaa irrallisena osana hoitoa, koska silloin se kuormittaa henkilökuntaa entistä enemmän. Perehdyttäminen vaatii henkilökunnan aikaa, koska mm. huonokuntoisen ikäihmisen pukeminen ja ulkovaatteista riisuminen tai muu auttaminen vaativat perehtymistä ja harjoittelua. Myös pyörätuolilla tapahtuvan ulkoilun turvallinen avustaminen tulee ensin harjoitella ammattilaisen opastuksella. Kaiken kaikkiaan henkilökunnalle on mielekästä käyttää aikaansa uuden työntekijän perehdyttämiseen silloin, kun tietää, että lopputuloksena on ikäihmisten entistä parempi huomointi. Työttömien henkilöiden tulisi sitoutua isompaan tuntimäärään kuin aktiivimallisissa määriteltyyn minimituntimäärään, jotta työpanoksesta olisi hyötyä niin ikäihmiselle, työyhteisölle kuin työttömälle itselleenkin. Parhaassa ta-

pauksessa hyvin työhönsä perehdytetty työtön ihminen saa kipinän hoitotyöhön ja lähtee opiskelemaan ammattia itselleen ko. alalta.

Vaikutusten arviointi

Ikäihmisen näkökulmasta katsottuna aloitteen sisältö on tärkeä. Vanhuspalvelulain hengen mukaisesti ulkoilu ei saisi jäädä pois ikäihmisten päivän säännöllisestä ohjelmasta. Ulkoilu on yksi tärkeä osa hyvinvoinnin edistämistä,

Työttömän henkilön näkökulmasta katsottuna taloudellisen tilanteen kohtuullinen turvaaminen työtä tekemällä on jokaisen aikuisen ihmisen itsetuntoa kohottava asia. Tällä on valtava merkitys koko psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille. Säännöllinen elämänrytmi ja liikkuminen näkyvät kaikissa em. osa-alueissa positiivisella tavalla kuten myös fyysisessä toimintakyvyssä.

Työyhteisön näkökulmasta katsottuna uuden työntekijän perehdyttäminen vaatii aina resurssia, mutta tuottaa pitkällä tähtäimellä helpotusta, kun saadaan osaava käsipari mukaan auttamaan ikäihmisiä. Työyhteisö tarvitsee tehtävään kokonaisvaltaisesti sitoutuvan ihmisen.

Pornaisten kunnan kannalta edellä kuvatulla työllistämistoimenpiteellä on pääasiassa taloudellinen merkitys. Kunnalla on merkittävä vastuu työmarkkinatuen kustannusten maksajana ja sen lisäksi, että työtön ihminen hyötyy työllistymisestä saaden korkeampaa työttömyyskorvausta, niin kunnan korvausten maksajan vastuut pienenevät ja kunta saa työpanoksen hyödynnettäväksi ikäihmisten hyvinvointia edistämään.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän toiminta-ajatuksena on turvata yhdenvertaiset palvelut Keski-Uudellamaalla asuville ihmisille. Tehdyn aloitteen näkökulmasta kehitettävät toimintamallit tulee suunnitella niin, että malli voidaan monistaa kaikkiin Keski-Uudenmaan kuntiin ja Pornaisten kunta voi toimia esimerkiksi toimintamallin pilottikuntana. Toimintatavan kehittämiseksi on syytä selvittää, onko mallin kehittämiseksi saatavissa esim. kehittämis- /hankerahoitusta ELY- tai TE-keskukselta, jota kunnat yhdessä hakisivat.

LIITTEET Aloite työttömien palkkaamiseksi vanhuksia ulkoiluttamaan

Esitys KYJ

Yhtymähallitus päättää,

- hyväksyä edellä esitetyn lausunnon vastauksena Pornaisten kunnan valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Pornaisten kunta

Muutoksenhaku

Kuntalain 136 §, ei muutoksenhakua.